

Etzandamirik behera

TESTUA ETA ARGAZKIAK

Iosu Alberdi Balaztegi
(Bergara 1966)

Bergarako Pol-poi Mendi Taldean hozia, gaur egun Bilbao Alpin Clubeko kidea da. 2014tik 2019ra Mendibiki taldeko buitzatzailetako bat izan zen. 2015ean Lemoizko Etzandamir Mendi Taldeko sortzailetako bat izan zen eta gaur egun taldearen suzatatzailetako bat da.

MENDITXIKI LEMOIZKO ITSASLABARRETAN

Etzandamir Mendi Taldea Lemoizen sortu zen 2015ean, eskualdeko ume eta gazte txoek euskara eta mendia uzta zitzaten. Orduetik hona mendi piloa igo baditugu ere, zalantzarik gabe Etzandamir da gure mendi kutunena.

Armintzatik Gorlizera doan kostaleroari jarraituz, labar eta punta paregabeen segida bat aurkituko dugu, guztiak erabat bertikalak, labanaz moztuak bezala, itsasotik zuzenean igotzen direnak, altuera

handietara iritsiz. Gaurko ibilbidea horien ertzetik joango da eta, benetan ikusgarriak diren Kauku punta (98 m), Lulami (184m) eta Etzandamir (209 m) puntetatik igarota, Ermua (292 m) ezaguneraino eramango gaitu.

Ibilbide honen lehenengo zatia egiteko itsasbehera izatea behar dugunez, Etzandamir taldeko gazteekin 15:00etan gelditu gara gaur Armintzako portuan. Oraingo honetan, taldeko nerabeekin

soilik osatu dugu taldea, itsasertzeko haitzetatik gora eta behera ibiltzeko eta Lularri puntara heltzeko eskarmentua izatea gomendagarria baita. Lanbroa iragarrita dago, baina momentuz ostarteak dira nagusi.

Txorropoko hondartzan hasi dugu ibilbidea. Armintzako flysch beltz zoragarrian gaude eta, itsaslabarren ondotik, sendiako kanpoalderantz jo dugu, aurrean daukagun harkaitz-basamortutik barrena. Segituan konprobatu dugu baina, basamortutik ezer gutxi duela eta bizitzaz beteriko eremu batean gaudela.

Nekeza baina oso dibertigarria da flyschek osatzen duen haitz-labirinto honetatik ibiltzea eta horrela, hariz-harri saltoka, Urtzuriaga kalara arazorik gabe heldu gara. Kala horrek ur-jauzi polit batean isurtzen den ibaiari zor dio izena. Leku aparta da.

Geldiune baten ostean, eskuekin lagunduta gora egin dugu ur-jauziaren ezkerretik. Itsaslabarrak atzean utzita, errekek

zabaldutako bañarabotik gora, Urtzuriaga baserrira heldu gara erraz jarraitzen den bidezidor batek. Eukaliptoek inguratutik, baina ibar-baso interesgarri eta basatia mantentzen du oraindik Urtzuriaga errekek. Zain dezagun.

Urtzuriaga baserrira inguratu eta eskuinera hartuta, baso-pista bat jarraituz, Kauku puntara (98 m) heldu gara. Itsaslabarren goialdean gaude orain. Azpian Billanoko harriak dauzkagu eta ezkerrean Lularri eta Soka pareta ikusgarriak ikus ditzakegu. Zoragarriak dira ere han-hemenka agertzen diren enbatak moldatutako arte eta pinu zaharrak.

Hemen, gutxi ibilitako bidezidor bat hartu dugu, batzuetan sumatu ere egin behar duguna, iratzeek erabat estaltzen dute eta. Horrela, itsaslabarraren ertzetik Lularriantze jo dugu. Heldu baino lehenago, pinudi zahar batean sartu gara eta aldapa asko gogortu da, baina, aldi berean, bidezidorra agerikoa da orain. Gailurraurre bat atzean utzita, pinudian zehar mendebalderantz jarraitu dugu Lularri tontorrera igoko gaituen soka topatu arte eta, hark lagunduta, gaina egin dugu. Itsasotik altxatzen den 184 metroko horma ikaragarri bat da Lularri. Bertan haitz eta pinu liluragarriak uztartzen dira eta Etxandamiriko magal ezkutua deskubritzeko aukera ematen digu.

Lularritik jaitsi eta bidezidorra berriaz hartuta, mendebalderantz jaitsi gara, arte eta pinuen artean, Billano kala gainean egon arte. Mendi-lepoa atzean utzi eta Txilar, Atzapar eta Anbulu zuriz beteriko landetatik, Etxandami magaletatik gora abiatu gara tontorraren bila. Lularri-Etxandami zeharkaldia itsaslabarren ertzetik zoragarria izan da.

Etxandamir gaude (209 m) eta zorionekoak gu, gurekin batera, belatz handi bikoite bat estaltze-garai betean. Truskizunaz gozatu ostean, berriaz bidezidorra hartu eta Ermuarantz abiatu gara. Magal hau ere zoragarria da eta, Billano iriatik hasita, bistak ezin ederragoak dira.

Urtzuriagatik Ermuara doan pistan utzi gaitu bidezidorrak. Oteaz inguratutik dagoen bidexka estu bat baino ez da gaur egun; beraz, gaurko zati deserosoenari ekin diogu. Zorionez, luze barik, GR 123ra irten gara eta Ermua tontorrera igotzen den saiheshidea hartu dugu.

Ermua (292 m) egin ondoren, metro batzuk mendebalderantz jarraitu dugu oraindik, baina, segituan, artaditik zigizaga, hegoalderantz jaisten den bidezidor bat hartuta, berriaz GR 123ra iritsi gara eta, ekialdera eginez, GRa utzi barik Armintzara lasi asko itzuli gara.

18:30ak dira eta Armintzako portuan gaude beste behin guztiz maiteminduta Lemoizko itsaslabarrek in.

Armintzako flysch beltza

